

VLAAMSE COMMISSIE ONROEREND ERFGOED

ADVIES VCOE 2015|022 VAN 7 MEI 2015

OVER DE ADVIESVRAAG VAN MINISTER GEERT BOURGEOIS VAN 30 APRIL 2015 OVER DE DEFINITIEVE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN VILLA 'DE KLEINE BRINK' IN WEMMEL

De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, rechtsgeldig samengesteld, brengt op 7 mei 2015 volgende advies uit:

1. De VCOE vindt het positief dat inzake de bescherming van de villa 'De Kleine Brink' in Wemmel een uitgebreid beschermingsdossier voor advies wordt voorgelegd aan de commissie. Zowel de diverse documenten in het kader van de voorlopige bescherming als de definitieve bescherming maken deel uit van het adviesdossier.

De commissie spreekt zich in voorliggend advies uit over de documenten in het kader van de definitieve bescherming met name (a) het ministerieel besluit tot bescherming als monument van de villa Kleine Brink in Wemmel, (b) het verslag van de behandeling door het agentschap onroerend erfgoed van de uitgebrachte adviezen en de ingediende bezwaren in het kader van het openbaar onderzoek en (c) het beschermingsvoorstel.

2. De commissie erkent de erfgoedwaarde van de villa 'De Kleine Brink'. Het geheel van de villa, de omringende tuin en de bijhorende boomgaard is volledig intact en is representatief voor de na-oorlogse modernistische architectuur. Het vormt één van de meest vooruitstrevende realisaties in het oeuvre van architect Jacques Dolphyn (1927-2012), waarbij zowel interieur als exterieur door de architect ontworpen werden.

De commissie ondersteunt art. 1 van het ministerieel besluit waarin wordt bepaald dat de villa 'De Kleine Brink' in na-oorlogs modernisme van architect J. Dolphyn (1972) met inbegrip van de tuin en de boomgaard wordt beschermd als monument omwille van de historische waarde.

De commissie staat tevens positief ten aanzien van de voorgestelde afbakening van het beschermd monument zoals vastgesteld op het bijgevoegd plan van het ministerieel besluit.

Artikel 2 van het ministerieel besluit geeft een uitvoerige beschrijving van het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt. De commissie ondersteunt de vermelde beschrijving van de historische waarde, *in casu* de architectuur-historische waarde.

3. Bij het beschermingsdossier behoort tevens een uitvoerig uitgewerkt beschermingsvoorstel. Hierin wordt een uitvoerige en gedetailleerde beschrijving gegeven van de historische waarde van de verschillende onderdelen.

De commissie merkt op dat het beschermingsvoorstel onder meer ingaat op de beheersdoelstellingen¹ maar deze zijn echter niet opgenomen in het ministerieel besluit. De beheersdoelstellingen geven een gedetailleerde omschrijving van de te behouden "specifieke erfgoedwaarden" en zijn bijgevolg onlosmakelijk verbonden met de eigenlijke bescherming van de villa. De commissie vraagt dan ook om het statuut van het

¹ Beschermingsvoorstel Wemmel, villa 'De Kleine Brink' in na-oorlogse modernisme van architect J. Dolphyn (1972), p. 8: "De doelstellingen voor een toekomstig beheer van villa "De Kleine Brink" moeten in eerste instantie gericht zijn op het behoud van de specifieke erfgoedwaarden van deze moderne villa: met name: het behoud van de volumewerking, de planindeling, de materiaalkeuze, in bijzonder de vloeren en plafonduafwerking in de binnen- en buitenruimten en van de talrijke inbouwkasten in formica voorzien van allerhande praktische snuffjes."

beschermingsvoorstel te verduidelijken en de beheersdoelstellingen in het ministerieel besluit op te nemen.

Met het oog op het toekomstig behoud en beheer pleit de commissie er tevens voor om de beheersdoelstellingen verder uit te werken in functie van de bescherming van de villa, tuin en boomgaard als geheel. Als een representatief voorbeeld van na-oorlogse architectuur in de traditie van Richard Neutra, dient het toekomstig beheer van de villa niet alleen gericht te zijn op het behoud van de volumewerking, planindeling en materiaalkeuze, maar ook op de ruimtelijkheid en landschappelijke interactie.² De commissie vraagt daarom een meer geïntegreerde beheersvisie en beheersdoelstellingen waarin de totaliteit van de bescherming ten volle tot zijn recht komt.

4. De commissie stelt vast dat in het kader van het openbaar onderzoek geen bezwaarschriften werden ingediend.

Het schepencollege van Wemmel bracht in zitting van 14 januari 2015 een ongunstig advies uit. Het advies formuleert bezwaren tegen de uitbreiding van de bescherming met een boomgaard.³ De commissie acht de opgeworpen argumenten voldoende weerlegd door het agentschap Onroerend Erfgoed en ondersteunt de afbakening van de bescherming zoals opgenomen in art. 1 van het ministerieel besluit.

5. Op basis van bovenstaande opmerkingen geeft de commissie een gunstig advies.

² De commissie verwijst onder meer naar het behoud en onderhoud van de strakke en sobere tuinaanleg en de verwevenheid van de binnen- en buitenruimtes.

³ Tijdens het openbaar onderzoek in het kader van de voorlopige beschermingsprocedure, hebben de eigenaars een uitbreiding gevraagd van de bescherming met een boomgaard die zij in 1981 hadden aangekocht en in de tuin geïntegreerd. Hiertoe werd een nieuwe beschermingsprocedure opgestart.